

Соф'я Гальшанская – жанчына-каралева, жанчына-маці, якая змагалася за будучыню сваіх сыноў і ўбачыла іх на каралеўскіх тронах Еўропы.

Святая праведная дзева Іўліянія стала другой са святых жонак Русі, уганараваных пахаваць ў Лаўрскіх пяхорах. Яна заступніца жанчын і памочніца ў вылячэнні душы.

ЛІТАРАТУРА:

1. Корзун, Э. С. Гольшаны / Э. С. Корзун, Ю. И. Николаев. – Минск : Беларусь, 2005. – 133 с.
2. Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Ашмянскага раёна. – Мінск : БЕЛТА, 2003. – 688 с.
3. Матэрыялы гісторыка-краязнаўчага народнага музея імя Эдуарда Корзуна.

ЛЕГЕНДЫ ПРА ПАХОДЖАННЕ ГОРАДА ВАЎКАВЫСКА

УА «Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт»

Марчык К.А., студэнтка 4 курса медыка-псіхалагічнага факультэта

Кафедра рускай і беларускай моў

Навуковы кіраўнік – старшы выкладчык Варанец В.І.

Ваўкавыск з яго наваколлем захоўвае шмат легенд аб праклятай дзяўчыне і страшных аповесці пра ваўкалакаў. Ваўкалака – ад гэтага слова, магчыма, і сама назва Ваўкавыска. А можа быць, і ад выказаў «ваўкоўпазоў» (пошук ваўкоў), або «ваўкоўвіскі» (віск ваўкоў). Нарэшце, не выключана назва горада і ад выразы «вілковіско». Варта згадаць, што ў далёкім мінулым тут маглі быць велізарныя пушчы з ваўкамі. І вечныя ворагі хатніх жывёл маглі быць сапраўднай прычынай такой назвы горада. Са старажытных часоў, кажа адна з легенд, на горах ваўкавыскіх стаяў багаты замак. Калі хто ў яго ўваходзіў, то больш не вяртаўся. Недалёка ад замка быў маёнтак не вельмі багатага, аднак заможнага пана, які меў дзвюх дачок. Уладальнік замка, ці малады князь, як клікала яго пагалоска, хацеў стаць зяцем суседа. Ён папрасіў руку малодшай дачкі, якая была прыгажэй за сястру. Аднак бацькі, маючы старэйшую дачку на выданні, не толькі адмовілі князю, але палічылі гэта за абразу роду і пакляліся адпомсціць. Убачыўшы маладога князя, прыгожая Марына не засталася да яго абыякавай. Адночы па дарозе ў замак князь сустрэў яе ў старым лесе і павёз з сабой. Яна і сама мела намер сысці да яго з хаты. Раз'юшаныя бацькі ў чарнакніжніка даведаліся месца знаходжання дачкі і цяпер чакалі магчымасці адпомсціць за гэта. А тым часам князь спакойна жыў у замку. Не вельмі радавалі яго раскоша і багацце на зямлі, і пажадаў ён зазірнуць унутр гор, на якіх узвышаўся замак. Неяк прыснілася князю, што схаваны ў гарах ахоўны зачараваны скарб. Аднак вартаўнік знікне, як толькі паветра патрапіць унутр гары. Сабраў князь народ і загадаў пачаць працу. Але кожны, хто браўся за яе, падаў як нежывы. Урэшце рэшт цэлы замак сышоў у зямлю. Устрыжаны

князь уцёк у лясы. Пераадолеўшы мноства перашкод, ён трапіў да дома вядзьмаркі, якая пагадзілася дапамагчы, калі князь стане яе мужам. А была гэтая вядзьмарка маці абражанага суседа, бацькі Марыны. Ён і сам навучыўся ад яе вядзьмарству. Пасля ўцёкаў князя сусед пасяліўся ў разбураным замку, дзе знайшоў сваю дачку, і лётаў да сваёй маці-вядзьмаркі на абеды. Гэтак жа, як і маці, ён умеў змяняць сваё аблічча. Па дарозе туды ператвараўся ў ваўкалака, а вяртаючыся назад – у чорта. Не ведаў ваўкалак, што ў хаце яго маці хаваецца князь. А бабулька, кахаючы маладога князя, вырашыла пазбавіцца ад сына. Калі той заснуў пасля сытнай вячэры, паклала яго на сон вечны і адабрала талісман, з дапамогай якога рабілася ўсё, што б ні пажадаў гаспадар. І ператварылася ў багіню прыгажосці, змяніўшы старую хатку на каралеўскі палац. Справядлівае неба не змірыцца з чарамі. Як толькі зачараваны князь дакрануўся да вуснаў багіні, у міг усё павалілася, і палац з водамі панесла ў пекла.

БЕЛАРУСКІ ІВАН СУСАНІН

УА «Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт»

Навасад І.П., студэнт 4 курса педыятрычнага факультэта

Кафедра рускай і беларускай моў

Навуковы кіраўнік – старшы выкладчык Варанец В.І.

2015 год – год святкавання 70-годдзя Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне. Усё менш застаецца сведкаў тых страшных, поўных гора і смерці падзей. Пазарасталі травой і лесам маўклівыя сведкі вайны – акопы і партызанскія зямлянкі. І толькі помнікі, вылітыя з металу і высечаныя з граніту, суровыя ў сваім маўчанні, напамінаюць, што мір на нашай Радзіме здабыты цаною жыцця мільёнаў салдатаў, мірных жыхароў, дзяцей.

На радзіме маёй мамы, у горадзе Дзятлава, насупраць краязнаўчага музея стаіць помнік. Стары чалавек з суровым і рашучым тварам імкліва крочыць наперад. У расшпіленым сялянскім кашуку, з кіем у руках, ён робіць першы крок на да подзвігу на шляху да Перамогі. Гэта беларускі Іван Сусанін – Іосіф Філідовіч.

У далёкім 1942 годзе І. Філідовіч і яго сын сталі сувязнымі партызанскіх груп, якія дзейнічалі на тэрыторыі Ліпчанскай пушчы. Там жа, ў нетрах пушчы, пасярод незамярзаючага балота быў размешчаны стацыянарны партызанскі шпіталь. Дарогу да шпіталю ведаў толькі І. Філідовіч і яго сын.

У снежні 1942 года ў Ліпчанскай пушчы фашысты развярнулі карную аперацыю супраць партызанаў. Карнікі спалілі і расстралялі ўсіх жыхароў вёскі Вялікая Воля, тады ж былі спалены Гарадкі, Трахімавічы, Дубраўка, Дубароўшчына, Чарлётка.

Падчас гэтай карнай аперацыі супраць партызан фашысты прымусілі І. Філідовіча паказаць, дзе знаходзіцца шпіталь. Фашысты прыгразілі, што